

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/449 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 2ας Μαρτίου 2023

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 208/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων ενόψει της κατάστασης στην Ουκρανία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 208/2014 του Συμβουλίου, της 5ης Μαρτίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων προσώπων, οντοτήτων και φορέων λόγω της κατάστασης στην Ουκρανία ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 14 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του Υπατού Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 5 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 208/2014.
- (2) Βάσει της επανεξέτασης από το Συμβούλιο, θα πρέπει να επικαιροποιηθούν οι πληροφορίες στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 208/2014 σχετικά με τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα σε αποτελεσματική δικαστική προστασία.
- (3) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 208/2014 θα πρέπει, συνεπώς, να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Το παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 208/2014 τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 2 Μαρτίου 2023.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
E. BUSCH

⁽¹⁾ ΕΕ L 66 της 6.3.2014, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το τμήμα Β του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 208/2014 (Δικαιώματα υπεράσπισης και δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Στο παράρτημα της απόφασης 2014/119/ΚΕΠΠΑ, το τμήμα Β (Δικαιώματα υπεράσπισης και δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Β. Δικαιώματα υπεράσπισης και δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας**Τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας σύμφωνα με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας της Ουκρανίας**

Το άρθρο 42 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας της Ουκρανίας (“Κώδικας Ποινικής Δικονομίας”) προβλέπει ότι σε κάθε ύποπτο ή κατηγορούμενο πρόσωπο στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών αναγνωρίζονται δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Σε αυτά περιλαμβάνονται: το δικαίωμα ενημέρωσης για την αξιόποινη πράξη για την οποία το πρόσωπο είναι ύποπτο ή κατηγορείται· το δικαίωμα ενημέρωσης, ρητά και σε σύντομο χρονικό διάστημα, σχετικά με τα δικαιώματά του βάσει του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας· το δικαίωμα, όταν ζητείται για πρώτη φορά, της πρόσβασης σε συνήγορο υπεράσπισης· το δικαίωμα να υποβάλει αιτήματα για διαδικαστικές πράξεις· και το δικαίωμα να προσβάλει αποφάσεις, πράξεις και παραλήψεις του προανακριτικού υπαλλήλου, του εισαγγελέα και του τακτικού ανακριτή.

Το άρθρο 303 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας κάνει διάκριση μεταξύ αποφάσεων και παραλείψεων που μπορούν να προσβληθούν κατά τη διάρκεια της προδικαστικής διαδικασίας (πρώτη παράγραφος) και αποφάσεων, πράξεων και παραλείψεων που μπορούν να εξεταστούν στο δικαστήριο κατά τη διάρκεια της προπαρασκευαστικής διαδικασίας (δεύτερη παράγραφος). Το άρθρο 306 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει ότι οι καταγγελίες κατά αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων του προανακριτικού υπαλλήλου ή του εισαγγελέα πρέπει να εξετάζονται από τακτικό ανακριτή τοπικού δικαστηρίου με την παρουσία του καταγγέλλοντος ή του συνηγόρου υπεράσπισης του ή του νόμιμου εκπροσώπου του. Το άρθρο 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει ότι καταγγελίες σχετικά με τη μη τήρηση από τον προανακριτικό υπάλληλο ή τον εισαγγελέα εύλογου χρονικού διαστήματος κατά τη διάρκεια της προδικαστικής εξέτασης μπορούν να κατατεθούν σε εισαγγελέα ανώτερης βαθμίδας και να εξεταστούν εντός τριών ημερών από την κατάθεσή τους. Επιπλέον, το άρθρο 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προσδιορίζει τις αποφάσεις των τακτικών ανακριτών που μπορούν να προσβληθούν με έφεση, καθώς και ότι οι λοιπές αποφάσεις μπορούν να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο κατά τη διάρκεια της προπαρασκευαστικής διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου. Εξάλλου, ορισμένες ανακριτικές διαδικαστικές πράξεις είναι δυνατές μόνον κατόπιν απόφασης του τακτικού ανακριτή ή δικαστηρίου (π.χ. κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τα άρθρα 167 - 175, και μέτρα κράτησης σύμφωνα με τα άρθρα 176 - 178, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας).

Εφαρμογή των δικαιωμάτων υπεράσπισης και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στα καταχωρισμένα πρόσωπα**2. Vitalii Yuriyovych Zakharchenko**

Η ποινική διαδικασία σχετικά με την υπεξαίρεση κρατικών κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων είναι ακόμη σε εξέλιξη.

Από τις πληροφορίες που περιέχονται στον φάκελο του Συμβουλίου προκύπτει ότι τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του κ. Zakharchenko, συμπεριλαμβανομένου του θεμελιώδους δικαιώματος για εκδίκαση της υπόθεσής του εντός εύλογης προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, έγιναν σεβαστά στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας στην οποία στηρίχτηκε το Συμβούλιο. Αυτό αποδεικνύεται ιδίως από τις αποφάσεις του τακτικού ανακριτή της 19ης Απριλίου 2021 με τις οποίες διατάχθηκε η κράτηση του κ. Zakharchenko, καθώς και από την απόφαση του Πρωτοδικείου Pecherskyi της πόλης του Κιέβου, της 10ης Αυγούστου 2021, με την οποία επιτράπη η διεξαγωγή ειδικής προδικαστικής εξέτασης στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αριθ. 4201600000002929. Οι εν λόγω αποφάσεις των τακτικών ανακριτών επιβεβαιώνουν την ιδιότητα του κ. Zakharchenko ως ύποπτου και τονίζουν ότι ο ύποπτος κρύβεται από τις ανακριτικές αρχές για να αποφύγει ποινικές κυρώσεις.

Επιπλέον, το Συμβούλιο έχει πληροφορίες ότι οι ουκρανικές αρχές έλαβαν μέτρα με σκοπό την αναζήτηση του κ. Zakharchenko. Στις 12 Φεβρουαρίου 2020, η ανακριτική αρχή αποφάσισε να εγγράψει τον κ. Zakharchenko στον διεθνή κατάλογο αναζητούμενων και διαβίβασε το αίτημα στο τμήμα Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας της Εθνικής Αστυνομίας της Ουκρανίας για την καταχώρισή του στη βάση δεδομένων της Ιντερπόλ. Επιπλέον, στις 11 Μαΐου 2021 η Ουκρανία απέστειλε αίτημα για διεθνή νομική συνδρομή στη Ρωσική Ομοσπονδία για τον εντοπισμό του τόπου στον οποίο βρισκόταν ο κ. Zakharchenko, το οποίο η Ρωσία απέρριψε στις 31 Αυγούστου 2021.

Το Συμβούλιο έχει πληροφορίες ότι στις 9 Φεβρουαρίου 2022 ολοκληρώθηκε η προδικαστική εξέταση στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αριθ. 4201600000002929, και στις 5 Αυγούστου 2022, μετά την εκπλήρωση των απαιτήσεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας της Ουκρανίας, η Γενική Εισαγγελία απέστειλε το κατηγορητήριο στο Πρωτοδικείο Pecherskyi του Κιέβου για να εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης.

Με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις ουκρανικές αρχές, κατά την ποινική διαδικασία στην Ουκρανία ο κ. Zakharchenko δεν εκπροσωπήθηκε από συνήγορο υπεράσπισης που είχε προσλάβει ο ίδιος, αλλά από αυτεπαγγέλτως διορισθέντα συνήγορο υπεράσπισης. Δεν μπορεί να διαπιστωθεί παραβίαση των δικαιωμάτων υπεράσπισης και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στις περιπτώσεις στις οποίες η υπεράσπιση δεν ασκεί τα εν λόγω δικαιώματα.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι περίοδοι κατά τις οποίες ο κ. Zakharchenko αποφεύγει την ανάκριση πρέπει να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό της περιόδου που είναι κρίσιμη για την εκτίμηση του σεβασμού του δικαιώματος σε δίκη εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι περιστάσεις που περιγράφονται ανωτέρω και καταλογίζονται στον κ. Zakharchenko συνέβαλαν σημαντικά στην επιμήκυνση της ανάκρισης.

6. Viktor Ivanovych Ratushniak

Η ποινική διαδικασία σχετικά με την υπεξαίρεση κρατικών κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων είναι ακόμη σε εξέλιξη.

Από τις πληροφορίες που περιέχονται στον φάκελο του Συμβουλίου προκύπτει ότι τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του κ. Ratushniak, συμπεριλαμβανομένου του θεμελιώδους δικαιώματος για εκδίκαση της υπόθεσής του εντός εύλογης προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, έγιναν σεβαστά στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας στην οποία στηρίχτηκε το Συμβούλιο. Αυτό αποδεικνύεται ιδίως από τις αποφάσεις του τακτικού ανακριτή της 19ης Απριλίου 2021 με τις οποίες διατάχθηκε η κράτηση του κ. Ratushniak, καθώς και από την απόφαση του Πρωτοδικείου Pecherskyi της πόλης του Κιέβου, της 10ης Αυγούστου 2021, με την οποία επιτράπη η διεξαγωγή ειδικής προδικαστικής εξέτασης στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αριθ. 4201600000002929. Οι εν λόγω αποφάσεις των τακτικών ανακριτών επιβεβαιώνουν την ιδιότητα του κ. Ratushniak ως υπόπτου και τονίζουν ότι ο ύποπτος κρύβεται από τις ανακριτικές αρχές για να αποφύγει ποινικές κυρώσεις.

Το Συμβούλιο έχει πληροφορίες ότι οι ουκρανικές αρχές έλαβαν μέτρα με σκοπό την αναζήτηση του κ. Ratushniak. Στις 12 Φεβρουαρίου 2020, η ανακριτική αρχή αποφάσισε να εγγράψει τον κ. Ratushniak στον διεθνή κατάλογο αναζητούμενων και διαβίβασε το αίτημα στο τμήμα Διεθνούς Αστυνομικής Συνεργασίας της Εθνικής Αστυνομίας της Ουκρανίας για την καταχώρισή του στη βάση δεδομένων της Ιντερπόλ. Επιπλέον, στις 11 Μαΐου 2021 η Ουκρανία απέστειλε αίτημα για διεθνή νομική συνδρομή στη Ρωσική Ομοσπονδία για τον εντοπισμό του τόπου στον οποίο βρισκόταν ο κ. Ratushniak, το οποίο η Ρωσία απέρριψε στις 31 Αυγούστου 2021.

Το Συμβούλιο έχει πληροφορίες ότι στις 9 Φεβρουαρίου 2022 ολοκληρώθηκε η προδικαστική εξέταση στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αριθ. 4201600000002929, και στις 5 Αυγούστου 2022, μετά την εκπλήρωση των απαιτήσεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας της Ουκρανίας, η Γενική Εισαγγελία απέστειλε το κατηγορητήριο στο Πρωτοδικείο Pecherskyi του Κιέβου για να εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης.

Με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις ουκρανικές αρχές, στην ποινική διαδικασία στην Ουκρανία ο κ. Ratushniak δεν εκπροσωπήθηκε από συνήγορο υπεράσπισης που είχε προσλάβει ο ίδιος, αλλά από αυτεπαγγέλτως διορισθέντα συνήγορο υπεράσπισης. Δεν μπορεί να διαπιστωθεί παραβίαση των δικαιωμάτων υπεράσπισης και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στις περιπτώσεις στις οποίες η υπεράσπιση δεν ασκεί τα εν λόγω δικαιώματα.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι περίοδοι κατά τις οποίες ο κ. Ratushniak αποφεύγει την ανάκριση πρέπει να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό της περιόδου που είναι κρίσιμη για την εκτίμηση του σεβασμού του δικαιώματος σε δίκη εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι περιστάσεις που περιγράφονται ανωτέρω και καταλογίζονται στον κ. Ratushniak συνέβαλαν σημαντικά στην επιμήκυνση της ανάκρισης.

12. Serhiy Vitalyovych Kurchenko

Η ποινική διαδικασία σχετικά με την υπεξαίρεση κρατικών κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων είναι ακόμη σε εξέλιξη.

Από τις πληροφορίες που περιέχονται στον φάκελο του Συμβουλίου προκύπτει ότι τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του κ. Kurchenko, συμπεριλαμβανομένου του θεμελιώδους δικαιώματος για εκδίκαση της υπόθεσής του εντός εύλογης προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, έγιναν σεβαστά στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας στην οποία στηρίχτηκε το Συμβούλιο. Αυτό αποδεικνύεται ιδίως από το γεγονός ότι ο συνήγορος υπεράσπισης ενημερώθηκε σχετικά με την περάτωση της προδικαστικής εξέτασης στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αριθ. 4201600000003393 στις 28 Μαρτίου 2019 και του δόθηκε πρόσβαση στο προς μελέτη υλικό. Στις 11 Οκτωβρίου 2021, η Εθνική υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς της Ουκρανίας ενημέρωσε επίσης τους συνηγόρους υπεράσπισης του κ. Kurchenko σχετικά με την περάτωση της προδικαστικής

εξέτασης και την παροχή πρόσβασης στο υλικό της προδικαστικής εξέτασης προς μελέτη. Το Συμβούλιο ενημερώθηκε ότι η Εθνική υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς της Ουκρανίας υπέβαλε αίτημα να τάσσεται προθεσμία για την επανεξέταση από την υπεράσπιση, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα εκ μέρους της καθυστερήσεων όταν εξετάζει υλικό της προδικαστικής εξέτασης. Το Συμβούλιο ενημερώθηκε ότι το Ανώτατο Δικαστήριο της Ουκρανίας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, στην απόφασή του της 27ης Ιουνίου 2022, έδωσε στην υπεράσπιση προθεσμία έως την 1η Δεκεμβρίου 2022 για να ολοκληρώσει τη μελέτη της δικογραφίας, μετά την οποία θεωρείται ότι το δικαίωμα πρόσβασης στη δικογραφία έχει ικανοποιηθεί. Στις 7 Δεκεμβρίου 2022, η Ειδική Εισαγγελία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς απέστειλε το κατηγορητήριο στο Ανώτατο Δικαστήριο της Ουκρανίας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς προκειμένου να εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης.

Όσον αφορά την ποινική διαδικασία αριθ. 12014160020000076, το Εφετείο της Οδησού, με απόφασή του της 18ης Σεπτεμβρίου 2020, έκανε δεκτή την έφεση του εισαγγελέα και επέβαλε στον κ. Kurchenko προληπτικό μέτρο κράτησης. Το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι ο κ. Kurchenko αναχώρησε από την Ουκρανία το 2014 και ότι η τοποθεσία του δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κ. Kurchenko κρύβεται από τις προανακριτικές αρχές για να αποφύγει ποινικές κυρώσεις. Στις 20 Δεκεμβρίου 2021, το δικαστήριο του διαμερίσματος Κγίνσκι της πόλης της Οδησού έδωσε άδεια για ερήμην διεξαγωγή ειδικής προδικαστικής εξέτασης. Επιπλέον, στις 20 Οκτωβρίου 2021, το δικαστήριο του διαμερίσματος Κγίνσκι της πόλης της Οδησού απέρριψε την προσφυγή των δικηγόρων για ακύρωση της απόφασης της εισαγγελίας σχετικά με αναστολή της προδικαστικής εξέτασης της 27ης Ιουλίου 2021.

Το Συμβούλιο έχει πληροφορίες ότι οι ουκρανικές αρχές έλαβαν μέτρα με σκοπό την αναζήτηση του κ. Kurchenko. Στις 13 Μαΐου 2021, το κεντρικό τμήμα της Εθνικής Αστυνομίας στην περιφέρεια Οδησού διαβίβασε το αίτημα στο ουκρανικό γραφείο της Ιντερπόλ και της Ευρωπόλ για τη δημοσίευση κόκκινου σήματος για τον κ. Kurchenko, το οποίο εξετάζεται. Το Συμβούλιο ενημερώθηκε ότι στις 29 Απριλίου 2020 οι ουκρανικές αρχές απέστειλαν αίτημα διεθνούς δικαστικής συνδρομής στη Ρωσική Ομοσπονδία, το οποίο επεστράφη στις 28 Ιουλίου 2020 χωρίς να εκτελεστεί.

Το Συμβούλιο ενημερώθηκε ότι στις 6 Μαΐου 2022 ολοκληρώθηκε η προδικαστική εξέταση στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αριθ. 12014160020000076, και την 1η Αυγούστου 2022 η Εισαγγελία της περιφέρειας της Οδησού απέστειλε το κατηγορητήριο στο Πρωτοδικείο Pecherskyi του Κιέβου για να εξεταστεί η ουσία της υπόθεσης.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι περίοδοι κατά τις οποίες ο κ. Kurchenko αποφεύγει την ανάκριση πρέπει να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό της περιόδου που είναι κρίσιμη για την εκτίμηση του σεβασμού του δικαιώματος σε δίκη εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι περιστάσεις που περιγράφονται στην απόφαση του Εφετείου της Οδησού και καταλογίζονται στον κ. Kurchenko, καθώς και η μη εκτέλεση των αιτημάτων διεθνούς δικαστικής συνδρομής, συνέβαλαν σημαντικά στην επιμήκυνση της ανάκρισης.»